Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 1. augusta 2025*

„Odvolanie – Životné prostredie a ochrana ľudského zdravia – Nariadenie (ES) č. 1272/2008 – Klasifikácia, označovanie a balenie látok a zmesí – Delegované nariadenie (EÚ) 2020/217 – Klasifikácia oxidu titaničitého vo forme prášku obsahujúceho 1 % alebo viac častíc s priemerom rovným alebo menším ako 10 μm – Kritériá klasifikácie látky ako karcinogénnej látky – Spoľahlivosť a akceptovateľnosť štúdií – Výpočet pľúcnej záťaže časticami – ‚Rozhodujúci' charakter vedeckej štúdie – Skreslenie dôkazov – Nesprávne právne posúdenie – Výber parametrov výpočtu – Hustota častíc – Posúdenie vedeckej povahy – Prekročenie hraníc súdneho preskúmania – Pojem ‚vnútorné vlastnosti' – Doplňujúce odôvodnenie"

V spojených veciach C-71/23 P a C-82/23 P,

ktorých predmetom sú dve odvolania podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 8. a 14. februára 2023,

Francúzska republika, v zastúpení: pôvodne G. Bain, J.-L. Carré a B. Fodda, neskôr G. Bain, B. Fodda a B. Travard, a napokon P. Chansou, B. Fodda a B. Travard, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka vo veci C-71/23 P,

Európska komisia, v zastúpení: A. Dawes, S. Delaude, R. Lindenthal a M. Noll-Ehlers, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka vo veci C-82/23 P,

ďalší účastníci konania:

CWS Powder Coatings GmbH, so sídlom v Dürene (Nemecko),

Brillux GmbH & Co. KG, so sídlom v Münsteri (Nemecko),

Daw SE, so sídlom v Ober-Ramstadte (Nemecko),

v zastúpení: V. Lemonnier, C. Wagner, Rechtsanwälte, a R. van der Hout, advocaat,

žalobkyne v prvostupňovom konaní,

Billions Europe Ltd, so sídlom v Stockton-on-Tees (Spojené kráľovstvo),

* Jazyky konania: nemčina, angličtina.

Cinkarna Metalurško-kemična Industrija Celje d.d. (Cinkarna Celje d.d.), so sídlom v Celje (Slovinsko),

Evonik Operations GmbH, so sídlom v Essene (Nemecko),

Kronos Titan GmbH, so sídlom v Leverkusene (Nemecko),

Precheza a.s., so sídlom v Přerove (Česká republika),

Tayca Corp., so sídlom v Osake (Japonsko),

Tronox Pigments (Holland) BV, so sídlom v Rozenburgu (Holandsko),

Venator Germany GmbH, so sídlom v Duisburgu (Nemecko),

v zastúpení: pôvodne P. Chopova-Leprêtre, T. Delille a J.-P. Montfort, avocats, neskôr P. Chopova-Leprêtre a J.-P. Montfort, avocats,

žalobkyne a vedľajší účastníci v prvostupňovom konaní,

Európska komisia, v zastúpení: A. Dawes, S. Delaude, R. Lindenthal a M. Noll-Ehlers, splnomocnení zástupcovia (C-71/23 P),

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Dánske kráľovstvo,

Francúzska republika, v zastúpení: pôvodne G. Bain, J.-L. Carré a B. Fodda, neskôr G. Bain, B. Fodda a B. Travard, a napokon P. Chansou, B. Fodda a B. Travard, splnomocnení zástupcovia (C-82/23 P),

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: M. K. Bulterman a C. S. Schillemans, splnomocnené zástupkyne,

Slovinská republika,

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: H. Eklinder, F.-L. Göransson, C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, H. Shev a O. Simonsson, splnomocnení zástupcovia,

Európsky parlament,

Rada Európskej únie,

Európska chemická agentúra (ECHA), v zastúpení: W. Broere, A. Hautamäki, M. Heikkilä, C. Jacquet a J.-P. Trnka, splnomocnení zástupcovia,

Sto SE & Co. KGaA, predtým Sto AG, so sídlom v Stühlingene (Nemecko),

Ettengruber GmbH Abbruch und Tiefbau, so sídlom v Dachau (Nemecko),

Ettengruber GmbH Recycling und Verwertung, so sídlom v Dachau,

TIGER Coatings GmbH & Co. KG, so sídlom vo Welse (Rakúsko),

Rembrandtin Coatings GmbH, so sídlom vo Viedni (Rakúsko),

v zastúpení: V. Lemonnier, C. Wagner, Rechtsanwälte, a R. van der Hout, advocaat,

Európska rada pre chemický priemysel – European Chemical Industry Council (Cefic), so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: pôvodne D. Abrahams, Z. Romata a H. Widemann, avocats, neskôr D. Abrahams a Z. Romata, avocats,

Európska rada pre odvetvie farieb, tlačiarenského atramentu a umeleckých farieb (CEPE), so sídlom v Bruseli,

British Coatings Federation Ltd (BCF), so sídlom v Coventry (Spojené kráľovstvo),

American Coatings Association, Inc. (ACA), so sídlom vo Washingtone (Spojené štáty),

v zastúpení: I. Antypas a D. Waelbroeck, avocats,

Mytilineos SA, so sídlom v Maroussi (Grécko),

Delfi-Distomon Anonymos Metalleytiki Etaireia, so sídlom v Maroussi,

vedľajší účastníci v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia D. Gratsias (spravodajca), J. Passer, B. Smulders a N. Fenger,

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: M. Krausenböck, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. novembra 2024,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 6. februára 2025,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojimi odvolaniami Francúzska republika a Európska komisia navrhujú zrušiť rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 23. novembra 2022, CWS Powder Coatings a i./Komisia (T-279/20, T-283/20 a T-288/20, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2022:725), ktorým Všeobecný súd zrušil delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/217 zo 4. októbra 2019, ktorým sa na účely prispôsobenia technickému a vedeckému pokroku mení a opravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí

(Ú. v. EÚ L 44, 2020, s. 1, ďalej len „sporné nariadenie“), v rozsahu, v akom sa týka harmonizovanej klasifikácie a označovania oxidu titaničitého vo forme prášku obsahujúceho 1 % alebo viac častíc s priemerom rovným alebo menším ako 10 µm (ďalej len „napadnutá klasifikácia a označovanie“).

Právny rámec

2 Článok 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 2008, s. 1), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1243 z 20. júna 2019 (Ú. v. EÚ L 198, 2019, s. 241) (ďalej len „nariadenie č. 1272/2008“), nazvaný „Účel a rozsah pôsobnosti“, v odseku 1 stanovuje:

„Účelom tohto nariadenia je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia, ako aj voľný pohyb látok, zmesí a výrobkov, ako sa uvádza v článku 4 ods. 8, prostredníctvom:

a) harmonizácie kritérií klasifikácie látok a zmesí a pravidiel označovania a balenia nebezpečných látok a zmesí;

…

d) vytvorenia zoznamu látok s ich harmonizovanou klasifikáciou a prvkami označovania na úrovni Spoločenstva v časti 3 prílohy VI;

…“

3 Podľa znenia článku 2 nariadenia č. 1272/2008 s názvom „Vymedzenia pojmov“:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto definície:

1) ‚trieda nebezpečnosti‘ je povaha fyzikálnej nebezpečnosti alebo nebezpečnosti pre zdravie alebo životné prostredie;

2) ‚kategória nebezpečnosti‘ je rozdelenie kritérií v rámci každej triedy nebezpečnosti s uvedením závažnosti nebezpečnosti;

…“

4 Článok 3 tohto nariadenia s názvom „Nebezpečné látky a zmesi a špecifikácia tried nebezpečnosti“ stanovuje:

„Látka alebo zmes spĺňajúca kritériá týkajúce sa fyzikálnej nebezpečnosti, nebezpečnosti pre zdravie alebo nebezpečnosti pre životné prostredie, ktoré sú stanovené v častiach 2 až 5 prílohy I, je nebezpečná a klasifikuje sa podľa príslušných tried nebezpečnosti stanovených v uvedenej prílohe.

…“

5 Článok 36 uvedeného nariadenia, nazvaný „Harmonizácia klasifikácie a označovanie látok“, v odseku 1 stanovuje:

„Na látku, ktorá spĺňa kritériá stanovené v prílohe I pre nasledujúce položky, sa zvyčajne vzťahuje harmonizovaná klasifikácia a označovanie v súlade s článkom 37:

…

c) karcinogenita, kategória 1A, 1B alebo 2 (príloha I oddiel 3.6);

…“

6 Článok 37 toho istého nariadenia s názvom „Postup pri harmonizácii klasifikácie a označovaní látok“ znie:

„1. Príslušný orgán môže [Európskej chemickej agentúre (ECHA)] predložiť návrh harmonizovanej klasifikácie a označovania látok a v prípade potreby špecifické koncentračné limity…

…

4. Výbor pre hodnotenie rizík zriadený pri [ECHA] podľa článku 76 ods. 1 písm. c) nariadenia [Európskeho parlamentu a Rady] (ES) č. 1907/2006 [z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 2006, s. 1)], prijíma stanovisko k návrhu predloženému podľa odseku 1 alebo 2 do 18 mesiacov od doručenia návrhu, pričom poskytne dotknutým stranám príležitosť vyjadriť sa k nemu. [ECHA] postúpi toto stanovisko a prípadné pripomienky Komisii.

5. Komisia bez zbytočného odkladu prijme delegované akty…, ak zistí, že harmonizácia klasifikácie a označenia dotknutej látky sú primerané, s cieľom zmeniť prílohu VI prostredníctvom zaradenia uvedenej látky do časti 3 tabuľky 3.1 prílohy VI spolu s uvedením príslušnej klasifikácie a prvkov označovania a prípadných špecifických koncentračných limitov….

…“

7 Príloha I nariadenia č. 1272/2008, nazvaná „Požiadavky na klasifikáciu a označovanie nebezpečných látok a zmesí“, obsahuje v časti 1 týkajúcej sa všeobecných zásad klasifikácie a označovania oddiel 1.1.1, nazvaný „Úloha a uplatňovanie expertného posudku a stanovenie závažnosti dôkazov“, ktorý znie takto:

„1.1.1.1. Ak na zistené informácie nie je možné priamo uplatniť príslušné kritériá…, uplatňuje sa stanovenie závažnosti dôkazov pomocou expertného posudku…

…

1.1.1.3. Stanovenie závažnosti dôkazov znamená, že všetky dostupné informácie dôležité pre stanovenie nebezpečnosti sa posudzujú spoločne, ako napríklad výsledky vhodných *in vitro* testov, relevantné údaje z testov na zvieratách… skúsenosti u ľudí… epidemiologické a klinické štúdie, ako aj dobre zdokumentované prípadové štúdie a pozorovania. Kvalite a konzistentnosti údajov sa pripisuje primeraná dôležitosť. Informácie o látkach alebo zmesiach týkajúce sa látky alebo zmesi, ktorá sa má klasifikovať, sa považujú za vhodné, ako aj miesto pôsobenia a výsledky štúdie mechanizmu alebo spôsobu účinku. Kladné i záporné výsledky sa zhromaždia a závažnosť dôkazov sa stanoví súhrnne.

…“

8 Táto príloha I obsahuje aj časť 3 s názvom „Nebezpečnosť pre zdravie“, v ktorej sa nachádza oddiel 3.6 s názvom „Karcinogenita“, ktorý znie takto:

„3.6.1. Definícia

3.6.1.1. ‚Karcinogén‘ je látka alebo zmes látok, ktorá vyvoláva rakovinu alebo zvyšuje jej výskyt. Látky, ktoré vyvolali nezhubné alebo zhubné nádory pri dobre vykonaných experimentálnych štúdiách na zvieratách, sa takisto považujú za pravdepodobné alebo podozrivé ľudské karcinogény, pokiaľ neexistujú presvedčivé dôkazy o tom, že mechanizmus tvorby nádoru nie je pre ľudí relevantný.

3.6.2. Kritériá klasifikácie pre látky

3.6.2.1. Na účely klasifikácie so zreteľom na karcinogenitu sa látky zaraďujú do jednej z dvoch kategórií podľa sily dôkazov a ďalších hľadísk (závažnosť dôkazov). …

Tabuľka 3.6.1

Kategórie nebezpečnosti pre karcinogény

Kategórie	Kritériá
KATEGÓRIA 1:	Známe alebo pravdepodobné ľudské karcinogény Látka sa zaraďuje do kategórie 1 pre karcinogenitu na základe epidemiologických údajov a/alebo údajov o zvieratách [údajov zo štúdií na zvieratách – *neoficiálny preklad*]. Látka sa môže ďalej pri klasifikácii rozlišovať [a byť zaradená – *neoficiálny preklad*] ako látka
Kategória 1A:	kategórie 1A, o ktorej je známe, že má karcinogénny potenciál pre ľudí a klasifikácia vo veľkej miere vychádza z dôkazov u ľudí alebo ako
Kategória 1B:	látka kategórie 1B, o ktorej sa predpokladá, že má karcinogénny potenciál pre ľudí a klasifikácia vo veľkej miere vychádza z dôkazov u zvierat. …
KATEGÓRIA 2:	Podozrivé ľudské karcinogény Zaradenie látky do kategórie 2 sa robí na základe dôkazov získaných zo štúdií u ľudí a/alebo zvierat, ktoré však nie sú dostatočne presvedčivé na to, aby sa látka mohla zaradiť do kategórie 1A alebo 1B na základe sily dôkazov, spolu s ďalšími hľadiskami (pozri oddiel 3.6.2.2). Tieto dôkazy môžu byť odvodené buď z obmedzených dôkazov [1] zo štúdií u ľudí alebo… zo štúdií na zvieratách.
…	

3.6.2.2. Špecifické hľadiská pre klasifikáciu látok ako karcinogénov

3.6.2.2.1. Klasifikácia karcinogénov sa uskutočňuje na základe dôkazov zo spoľahlivých a akceptovateľných štúdií a má sa používať pre látky, ktoré majú vnútornú vlastnosť, ktorá spôsobuje rakovinu. Hodnotenia vychádzajú zo všetkých existujúcich údajov, z odborne recenzovaných uverejnených štúdií a z ďalších akceptovateľných údajov.

3.6.2.2.2. Klasifikácia látky ako karcinogénu je proces zahŕňajúci dve navzájom súvisiace stanovenia: hodnotenie sily dôkazov a zohľadnenie všetkých ostatných relevantných informácií na zaradenie látok s potenciálom vyvolávať rakovinu ľudí do kategórií nebezpečnosti.

…

3.6.2.2.4. Ďalšie hľadiská (ako súčasť prístupu pri stanovení závažnosti dôkazov)…: Okrem stanovenia sily dôkazov pre karcinogenitu je potrebné posudzovať množstvo ďalších faktorov, ktoré ovplyvňujú celkovú pravdepodobnosť toho, že látka predstavuje karcinogénne nebezpečenstvo pre ľudí. …

[1] Poznámka: Pozri 3.6.2.2.4.

…“

Okolnosti predchádzajúce sporu

9 Skutkové okolnosti sporu, ktoré sú uvedené v bodoch 2 až 15 napadnutého rozsudku, možno zhrnúť takto.

10 Oxid titaničitý je anorganická chemická látka zložená z kyslíka a titánu, ktorej molekulový vzorec je „TiO2“ a ktorá sa môže vyskytovať v prírode alebo môže byť priemyselne vyrobená. Používa sa najmä vo forme bieleho pigmentu pre svoje farbiace a krycie vlastnosti v rôznych výrobkoch, ako sú farby, náterové materiály, laky, plasty, laminovaný papier, kozmetika, najmä opaľovacie krémy, lieky, hračky, ako aj potraviny.

11 Žalobkyne v prvostupňovom konaní sú výrobcami, dovozcami, následnými užívateľmi a dodávateľmi oxidu titaničitého.

12 V máji 2016 Agence nationale de sécurité sanitaire de l’alimentation, de l’environnement et du travail [Národná agentúra pre sanitárnu bezpečnosť potravín, životného prostredia a ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci, (ANSES), Francúzsko] predložila ECHA podľa článku 37 ods. 1 nariadenia č. 1272/2008 dokumentáciu, ktorá navrhovala harmonizovanú klasifikáciu a označovanie oxidu titaničitého ako látky karcinogénnej pri vdýchnutí kategórie 1B (Carc. 1B, H350i).

13 Dňa 31. mája 2016 bola táto dokumentácia uverejnená v súlade s článkom 37 ods. 4 tohto nariadenia. Viacerí účastníci konania predložili svoje pripomienky v stanovenej lehote.

14 Dňa 14. septembra 2017 výbor ECHA pre hodnotenie rizík (ďalej len „VHR“) prijal stanovisko týkajúce sa oxidu titaničitého, v ktorom dospel k záveru, že je odôvodnené klasifikovať oxid titaničitý ako karcinogénnu látku kategórie 2 s výstražným upozornením „H351 (inhalácia)“ (ďalej len „stanovisko VHR“).

15 Na základe tohto stanoviska Komisia pripravila návrh delegovaného nariadenia o harmonizovanej klasifikácii a označovaní látok, okrem iného oxidu titaničitého, ktorý bol predložený na verejnú konzultáciu od 11. januára do 8. februára 2019.

16 Dňa 4. októbra 2019 Komisia prijala sporné nariadenie, ktorým sa mení nariadenie č. 1272/2008, najmä prostredníctvom napadnutej klasifikácie a označovania. V súlade s článkom 3 sporného nariadenia sa zmeny týkajúce sa tejto klasifikácie a tohto označovania uplatňujú od 1. októbra 2021.

17 Príloha I sporného nariadenia stanovuje:

«Časť 2 prílohy II k [nariadeniu č. 1272/2008] sa mení takto:

…

2) Dopĺňa sa oddiel 2.12:

„2.12 Zmesi s obsahom oxidu titaničitého

Na etikete na obale kvapalných zmesí, ktoré obsahujú 1 % alebo vyšší podiel častíc oxidu titaničitého s aerodynamickým priemerom rovným alebo menším ako 10 μm, sa musí uvádzať toto upozornenie:

EUH211: ‚Pozor! Pri rozprašovaní sa môžu vytvárať nebezpečné respirabilné kvapôčky. Nevdychujte aerosóly ani hmlu.‘

Na etikete na obale tuhých zmesí, ktoré obsahujú 1 % alebo vyšší podiel oxidu titaničitého, sa musí uvádzať toto upozornenie:

EUH212 ‚Pozor! Pri použití sa môže vytvárať nebezpečný respirabilný prach. Nevdychujte prach.‘

Etiketa na obale kvapalných a tuhých zmesí, ktoré nie sú určené pre širokú verejnosť a nie sú klasifikované ako nebezpečné a ktoré sú označené upozornením EUH211 alebo EUH212, musí okrem toho obsahovať upozornenie EUH210.“»

18 Podľa prílohy III sporného nariadenia:

„Príloha VI k [nariadeniu č. 1272/2008] sa mení takto:

1) Časť 1 sa mení takto:
   a) V bode 1.1.3.1 sa dopĺňajú tieto poznámky V a W:

‚…

Poznámka W:

Zaznamenalo sa, že karcinogénne nebezpečenstvo tejto látky vzniká pri vdychovaní respirabilného prachu v množstvách, ktoré vedú k výraznému zníženiu čistiacich mechanizmov častíc v pľúcach.

Cieľom tejto poznámky je opísať špecifický druh toxicity tejto látky; nepredstavuje kritérium klasifikácie podľa tohto nariadenia.‘
   b) V bode 1.1.3.2 sa vkladá táto poznámka 10:

‚Poznámka 10:

Ako karcinogénne pri vdychovaní sa klasifikujú len zmesi vo forme prášku obsahujúceho 1 % alebo vyšší podiel oxidu titaničitého, ktorý je vo forme častíc s aerodynamickým priemerom ≤ 10 μm alebo ktorý je súčasťou takýchto častíc.‘;

2) V časti 3 sa tabuľka 3 mení takto:

…

c) Vkladajú sa tieto riadky:

Indexové číslo	Medzinárodná identifikácia látok	Číslo ES	Číslo CAS	Klasifikácia		Označovanie			Špecifické konc. limity, M-koeficienty a ATE	Poz-námky
				Kódy tried a kategórií nebezpečnosti	Kódy výstražných upozornení	Kódy piktogramov a výstražných slov	Kódy výstražných upozornení	Kódy ďalších výstraž-ných upozor-není		
„022-006-002	oxid titaničitý; [vo forme prášku, ktorý obsahuje 1 % alebo vyšší podiel častíc s aerodyna-mickým priemerom ≤ 10 μm]	236-675-5	13463-67-7	Carc. 2	H351 (inhalá-cia)	GHS08 Wng	H351 (inhalá-cia)			V, W, 10

…“

Žaloba na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

19 Tromi žalobami podanými do kancelárie Všeobecného súdu, prvou 12. mája 2020, spoločnosťou CWS Powder Coatings GmbH (ďalej len „CWS“) vo veci T-279/20, druhou 13. mája 2020, spoločnosťami Billions Europe Ltd, Cinkarna Metalurško-kemična Industrija Celje d.d. (Cinkarna Celje d.d.), Evonik Operations GmbH, Kronos Titan GmbH, Precheza a.s., Tayca Corp., Tronox Pigments (Holland) BV a Venator Germany GmbH (ďalej spoločne len „Billions Europe a i.“) vo veci T-283/20 a treťou 13. mája 2020, podanou spoločnosťami Brillux GmbH & Co. KG a Daw SE vo veci T-288/20, tieto žalobkyne na prvom stupni podali žaloby o zrušenie sporného nariadenia v rozsahu, v akom toto nariadenie vykonalo napadnutú klasifikáciu a označovanie.

20 Uznesením predsedníčky deviatej komory Všeobecného súdu z 11. marca 2022 boli veci T-279/20 a T-288/20 spojené na účely ústnej časti konania a rozhodnutia, ktorým sa končí konanie. Tieto veci a vec T-283/20 boli spojené na účely vyhlásenia rozsudku v bode 1 výroku napadnutého rozsudku.

21 V bodoch 20 až 27 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v podstate konštatoval, že jednotlivé žalobné dôvody a tvrdenia uvedené žalobkyňami v prvostupňovom konaní, ktoré sa prekrývali, sa zakladali na siedmich výhradách.

22 V bode 21 tohto rozsudku tak Všeobecný súd identifikoval prvú výhradu vznesenú v rámci druhého žalobného dôvodu a prvej a piatej časti siedmeho žalobného dôvodu, ako aj ôsmeho žalobného dôvodu spoločností CWS, Brillux a Daw v spojených veciach T-279/20 a T-288/20, v rámci tvrdení, ktoré Billions Europe a i. uviedli na podporu svojich vyjadrení vedľajších účastníkov konania v týchto veciach, ako aj v rámci prvého žalobného dôvodu spoločnosti Billions Europe a i. vo veci T-283/20. Podľa Všeobecného súdu je táto výhrada založená na tom, že napadnutá klasifikácia a označovanie boli poznačené zjavne nesprávnym posúdením a že nespĺňali kritériá stanovené nariadením č. 1272/2008 na klasifikáciu látky ako karcinogénnej látky. V bode 49 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že táto prvá výhrada sa delí na dve časti. Prvá časť bola založená na zjavne nesprávnom posúdení a porušení týchto kritérií v rámci preskúmania akceptovateľnosti a spoľahlivosti štúdie, ktorú vypracoval Heinrich a i. (1995) (ďalej len „štúdia Heinrich“), na ktorej bolo založené stanovisko VHR. Druhá časť bola

založená na zjavne nesprávnom posúdení a porušení kritérií stanovených nariadením č. 1272/2008 na klasifikáciu a označovanie látky ako karcinogénu, keďže napadnutá klasifikácia a označovanie sa netýkali látky, ktorá má vnútornú vlastnosť, ktorá spôsobuje rakovinu.

23 V bodoch 50 až 122 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preskúmal túto prvú časť. V bode 52 tohto rozsudku v tejto súvislosti najmä uviedol, že Billions Europe a i. v rámci svojej žaloby vo veci T-283/20 a svojich vyjadrení vedľajších účastníkov konania v spojených veciach T-279/20 a T-288/20 tvrdili, že stanovisko VHR bolo nesprávne, keďže tento výbor na účely preskúmania prijateľnosti a spoľahlivosti štúdie Heinrich a konkrétne úrovne pľúcnej záťaže časticami oxidu titaničitého (ďalej len „pľúcna záťaž“) uvedenej v tejto štúdii, použil v rámci svojho hodnotenia hustotu častíc oxidu titaničitého v hodnote 4,3 g/cm^3, založenú na metóde navrhnutej v štúdiách, ktoré vypracoval Morrow (1988 a 1992) (ďalej len „výpočet Morrow“), čo podľa týchto žalobkýň viedlo VHR k nesprávnemu záveru, že táto štúdia bola vykonaná v podmienkach prijateľnej pľúcnej záťaže.

24 V bodoch 78 a 79 uvedeného rozsudku Všeobecný súd najprv odmietol tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa stanovisko VHR nezakladalo len na štúdii Heinrich. Všeobecný súd sa totiž domnieval, že táto posledná uvedená štúdia „bola rozhodujúcou štúdiou, na ktorej [boli založené] stanovisko VHR, a teda aj napadnutá klasifikácia a označovanie“.

25 V bodoch 81 až 122 toho istého rozsudku Všeobecný súd ďalej preskúmal tvrdenie spoločnosti Billions Europe a i. uvedené v bode 23 tohto rozsudku.

26 V rámci tohto preskúmania sa Všeobecný súd v bodoch 100 až 103 napadnutého rozsudku domnieval, že VHR sa tým, že nezohľadnil vlastnosti testovaných častíc v štúdii Heinrich a najmä skutočnosť, že tieto častice majú tendenciu aglomerovať, ako aj nižšiu hustotu aglomerátov častíc, čo viedlo k tomu, že v alveolárnych makrofádoch tieto zaberajú väčší objem, dopustil zjavne nesprávneho posúdenia, čím zbavil záver, ku ktorému dospel, vierohodnosti. V bodoch 104 až 120 tohto rozsudku Všeobecný súd v podstate rozhodol, že tvrdenia Komisie a ECHA tento záver nespochybňujú.

27 Napokon Všeobecný súd v bode 121 napadnutého rozsudku z uvedeného preskúmania vyvodil, že vzhľadom na to, že sporné nariadenie, pokiaľ ide o napadnutú klasifikáciu a označovanie, bolo založené na stanovisku VHR a štúdia Heinrich bola rozhodujúca pre návrh klasifikácie oxidu titaničitého, uvedený v tomto stanovisku, zjavne nesprávne posúdenie, ktorého sa dopustil tento výbor, úplne zbavuje dôveryhodnosti jeho záver, s ktorým sa Komisia stotožnila na účely prijatia sporného nariadenia, a podľa ktorého boli výsledky tejto štúdie dostatočne spoľahlivé a primerané v zmysle bodu 3.6.2.2.1 prílohy I nariadenia č. 1272/2008. V dôsledku toho v bode 122 napadnutého rozsudku vyhovel prvej časti prvej výhrady.

28 Okrem toho „v záujme riadneho výkonu spravodlivosti“ a „s cieľom dospieť k úplnému vyriešeniu sporu“ Všeobecný súd v bodoch 124 až 179 napadnutého rozsudku preskúmal druhú časť tejto prvej výhrady.

29 Na základe dôvodov uvedených najmä v bodoch 157, 158, 160 a 161 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v bode 178 tohto rozsudku rozhodol, že tejto druhej časti treba vyhovieť.

30 V dôsledku toho a vzhľadom na to, že nebolo potrebné preskúmať ostatné žalobné dôvody a tvrdenia žalobkýň v prvostupňovom konaní, Všeobecný súd zrušil sporné nariadenie, pokiaľ ide o napadnutú klasifikáciu a označovanie.

Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

31 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 19. júla 2023 boli veci C-71/23 P a C-82/23 P spojené na spoločné konanie na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

Návrhy účastníkov konania vo veci C-71/23 P

32 Francúzska republika podporovaná Holandským kráľovstvom, Švédskym kráľovstvom, Komisiou a ECHA svojím odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– sám rozhodol vo veci a zamietol žaloby podané žalobkyňami v prvostupňovom konaní, alebo ak Súdny dvor dospeje k záveru, že stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci, vrátil vec Všeobecnému súdu a

– uložil žalobkyniam v prvostupňovom konaní povinnosť nahradiť trovy konania.

33 CWS, Brillux, DAW a Sto SE & Co. KGaA, predtým Sto AG, (ďalej spoločne len „CWS a i.“) navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie a

– uložil Francúzskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

34 Billions Europe a i. navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie v celom rozsahu ako neprípustné alebo nedôvodné,

– subsidiárne vrátil vec T-283/20 Všeobecnému súdu v celom rozsahu, a to aj na účely preskúmania tvrdení uvedených žalobkyňami v prvostupňovom konaní v rámci ich prvého žalobného dôvodu, o ktorých Všeobecný súd v napadnutom rozsudku nerozhodol,

– uložil Francúzskej republike povinnosť nahradiť trovy konania pred Súdnym dvorom a znášať svoje vlastné trovy prvostupňového konania a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy prvostupňového konania.

35 ECHA navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– sám rozhodol vo veci a zamietol žaloby, alebo ak Súdny dvor dospeje k záveru, že stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci, vrátil vec Všeobecnému súdu a

– uložil žalobkyniam v prvostupňovom konaní povinnosť nahradiť trovy konania, alebo ak sa vec vráti Všeobecnému súdu, rozhodol, že o trovách tohto konania sa rozhodne neskôr.

36 Európska rada pre chemický priemysel – European Chemical Industry Council (Cefic), Európska rada pre odvetvie farieb, tlačiarenského atramentu a umeleckých farieb (CEPE), British Coatings Federation Ltd (BCF) a American Coatings Association, Inc. (ACA) (ďalej spolu „Cefic a i.“) navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie v celom rozsahu a

– uložil Francúzskej republike povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré im vznikli v rámci tohto konania a konania pred Všeobecným súdom.

Návrhy účastníkov konania vo veci C-82/23 P

37 Komisia podporovaná Holandským kráľovstvom, Švédskym kráľovstvom a ECHA svojím odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– zamietol druhý žalobný dôvod, prvú a piatu časť siedmeho žalobného dôvodu a ôsmy žalobný dôvod v spojených veciach T-279/20 a T-288/20, ako aj prvý žalobný dôvod vo veci T-283/20,

– vrátil vec Všeobecnému súdu, aby preskúmal žalobné dôvody, o ktorých ešte vo svojom rozsudku nerozhodol, a

– rozhodol, že o trovách tohto konania sa rozhodne neskôr.

38 Billions Europe a i. navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie v celom rozsahu ako neprípustné alebo nedôvodné,

– subsidiárne vrátil vec T-283/20 Všeobecnému súdu v celom rozsahu, a to aj na účely preskúmania tvrdení uvedených žalobkyňami v prvostupňovom konaní v rámci ich prvého žalobného dôvodu, o ktorých Všeobecný súd v napadnutom rozsudku nerozhodol, a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania pred Súdnym dvorom a v rámci prvostupňového konania.

39 CWS a i. navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

40 ECHA navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– zamietol druhý žalobný dôvod, prvú a piatu časť siedmeho žalobného dôvodu a ôsmy žalobný dôvod v spojených veciach T-279/20 a T-288/20, ako aj prvý žalobný dôvod vo veci T-283/20,

– vrátil vec Všeobecnému súdu na preskúmanie žalobných dôvodov, o ktorých ešte nerozhodol a

– rozhodol, že o trovách tohto konania sa rozhodne neskôr.

41 Cefic a i. navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie v celom rozsahu a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré im vznikli v rámci tohto konania a konania pred Všeobecným súdom.

O návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania

42 Po prednesení návrhov generálnej advokátky Billions Europe a i. podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 14. marca 2025 požiadali o opätovné začatie ústnej časti konania podľa článku 83 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

43 Na podporu svojho návrhu na jednej strane tvrdia, že Súdny dvor nemá dostatok informácií na to, aby mohol rozhodnúť v týchto spojených veciach z dôvodu, že tieto návrhy sú založené na nesprávnych skutkových predpokladoch a zavádzajúcich hypotézach, a na strane druhej, že uvedené návrhy obsahujú v ich bode 100 nové tvrdenie týkajúce sa porušenia povinnosti odôvodnenia zo strany VHR, ktoré by mal Súdny dvor uplatniť *ex offo* po tom, čo sa k tomuto tvrdeniu účastníci konania vyjadrili.

44 Podľa článku 83 Rokovacieho poriadku Súdny dvor môže kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak účastník konania uviedol po skončení tejto časti konania novú skutočnosť, ktorá môže mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora, alebo ak sa má vo veci rozhodnúť na základe tvrdenia, ku ktorému sa dotknuté osoby nemali možnosť vyjadriť.

45 Pokiaľ ide na jednej strane o prvý dôvod, ktorý uviedli Billions Europe a i. na podporu svojho návrhu, treba uviesť, že jeho cieľom je v konečnom dôsledku umožniť týmto účastníkom konania uviesť ich tvrdenia v odpovedi na návrhy generálnej advokátky, ktoré podľa nich spočívajú na úvahách, ktoré sú nesprávne zo skutkového hľadiska a môžu uviesť Súdny dvor do omylu.

46 Stačí však pripomenúť, že Štatút Súdneho dvora Európskej únie a rokovací poriadok takúto možnosť pre účastníkov konania neupravujú. V súlade s článkom 252 druhým odsekom ZFEÚ úlohou generálneho advokáta je verejne, nestranne a nezávisle predkladať odôvodnené návrhy vo veciach, ktoré si v súlade so Štatútom Súdneho dvora Európskej únie vyžadujú jeho účasť. Súdny dvor nie je viazaný ani týmito návrhmi, ani ich odôvodnením. V dôsledku toho nesúhlas dotknutého účastníka konania s uvedenými návrhmi bez ohľadu na otázky, ktoré generálny advokát v nich skúmal, nemôže sám osebe predstavovať dôvod na opätovné začatie ústnej časti konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. februára 2024, Pilatus Bank/ECB, C-750/21 P, EU:C:2024:124, body 27 a 28, ako aj citovanú judikatúru).

47 Navyše otázky, ku ktorým by Billions Europe a i. chceli mať možnosť predložiť dodatočné tvrdenia, boli predmetom rozsiahlej diskusie medzi účastníkmi konania tak v rámci písomnej časti konania, ako aj na pojednávaní 7. novembra 2024.

48 Pokiaľ ide na druhej strane o bod 100 návrhov, treba uviesť, že v tomto bode generálna advokátka vyjadrila svoj názor na tvrdenie, ktoré na pojednávaní uviedli žalobkyne v prvostupňovom konaní, podľa ktorého stanovisko VHR bolo v určitých ohľadoch nejasné. Hoci uviedla, že má pochopenie pre toto tvrdenie, nenavrhla Súdnemu dvoru, aby *ex offo* uplatnil žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia zo strany VHR, ale naopak sa domnievala, že toto tvrdenie treba zamietnuť, keďže sa týka odôvodnenia tohto stanoviska a samo osebe nepredstavuje dôvod na vyvodenie záveru, ako to urobili títo účastníci konania, že VHR nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti.

49 V každom prípade sa Súdny dvor po vypočutí generálnej advokátky domnieva, že má k dispozícii všetky informácie potrebné na rozhodnutie o odvolaniach a že veci si nevyžadujú, aby sa rozhodlo na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania nevyjadrili.

50 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba návrh na opätovné začatie ústnej časti konania zamietnuť.

O odvolaniach

51 Na podporu svojho odvolania vo veci C-71/23 P Francúzska republika uvádza štyri odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod sa týka údajných pochybení, ktorými je postihnuté posúdenie Všeobecného súdu v bode 78 napadnutého rozsudku, podľa ktorého je štúdia Heinrich „rozhodujúcou“ štúdiou, na ktorej je založené stanovisko VHR, a skladá sa z dvoch častí. Prvá časť je založená na tom, že Všeobecný súd skreslil dôkazy, ktoré mu boli predložené, a druhá časť je založená na nesprávnom právnom posúdení v rozsahu, v akom Všeobecný súd porušil zásady týkajúce sa klasifikácie karcinogénnych látok uvedené v nariadení č. 1272/2008. Druhý odvolací dôvod je založený na tom, že Všeobecný súd prekročil hranice svojho súdneho preskúmania tým, že v bodoch 100 až 103 tohto rozsudku nahradil posúdenie VHR svojím vlastným posúdením, pokiaľ ide o určenie hustoty v rámci výpočtu Morrow. Svojím tretím odvolacím dôvodom Francúzska republika tvrdí, že záver Všeobecného súdu, podľa ktorého oxid titaničitý nemá prirodzenú spôsobilosť spôsobovať rakovinu, uvedený v bodoch 157 a 158 uvedeného rozsudku, je nedostatočne odôvodnený. Svojím štvrtým odvolacím dôvodom tvrdí, že tento záver vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, keďže je založený na nesprávnom výklade pojmu „látka, ktorá má vnútornú vlastnosť, ktorá spôsobuje rakovinu“ v zmysle bodu 3.6.2.2.1 prílohy I k nariadeniu č. 1272/2008.

52 Na podporu svojho odvolania vo veci C-82/23 P Komisia uvádza tri odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod je založený na tom, že Všeobecný súd skreslil dôkazy, ktoré mu boli predložené, keď dospel k záveru o zjavne nesprávnom posúdení VHR a Komisie, pokiaľ ide o spoľahlivosť, ako aj akceptovateľnosť štúdie Heinrich, a skladá sa z dvoch častí. Prvá časť sa týka rovnakého posúdenia Všeobecného súdu, ako je posúdenie, ktoré je predmetom prvého odvolacieho dôvodu Francúzskej republiky. Druhá časť sa týka záveru uvedeného v bode 120 napadnutého rozsudku, podľa ktorého výpočet Morrow bol „rozhodujúci“ na podporu posúdenia VHR, pokiaľ ide o spoľahlivosť a akceptovateľnosť tejto štúdie. Druhý a tretí žalobný dôvod sú v podstate založené na rovnakých výhradách ako druhý a štvrtý žalobný dôvod Francúzskej republiky.

53 ECHA vo svojom vyjadrení k odvolaniu vo veci C-71/23 P na podporu druhého odvolacieho dôvodu predloženého Francúzskou republikou uvádza dve doplňujúce časti, v ktorých táto agentúra v podstate tvrdí, že Všeobecný súd prekročil svoje právomoci tým, že vykonal posúdenie uvedené v prvej časti prvého odvolacieho dôvodu tohto odvolania a posúdenie, ktoré je

predmetom druhej časti prvého odvolacieho dôvodu Komisie vo veci C-82/23 P. Okrem toho v rámci tohto vyjadrenia k odvolaniu ECHA uvádza odvolací dôvod založený na tom, že Všeobecný súd prekročil hranice svojho súdneho preskúmania z dôvodu, že sa vyjadril k príčinám nádorov pozorovaných v štúdii Heinrich. ECHA vo svojom vyjadrení k odvolaniu vo veci C-82/23 P v podstate uvádza aj tieto dve doplňujúce časti a tento nový odvolací dôvod.

O prípustnosti odvolacích dôvodov a častí odvolacích dôvodov, ktoré ECHA uviedla samostatne v oboch spojených veciach

Argumentácia účastníkov konania

54 ECHA tvrdí, že podľa judikatúry Súdneho dvora môžu ostatní účastníci odvolacieho konania vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviesť nové právne otázky.

55 CWS a i., ako aj Billions Europe a i. vo svojich duplikách tvrdia, že vyjadrenie ECHA k odvolaniu je neprípustné v rozsahu, v akom obsahuje dodatočné dôvody a tvrdenia, ktoré táto agentúra uvádza samostatne, keďže tieto dôvody a tvrdenia nesmerujú, ako to vyžaduje článok 174 rokovacieho poriadku, k vyhoveniu odvolaniu alebo k jeho zamietnutiu a možno ich predložiť len v rámci vzájomného odvolania v súlade s článkami 176 a 178 tohto rokovacieho poriadku.

Posúdenie Súdnym dvorom

56 Treba pripomenúť, že podľa článku 174 rokovacieho poriadku vo vyjadrení k odvolaniu možno navrhnúť, aby sa odvolaniu vyhovelo alebo aby sa čiastočne alebo úplne zamietlo. Okrem toho v súlade s článkami 172 a 176 tohto rokovacieho poriadku môžu účastníci konania oprávnení podať vyjadrenie k odvolaniu predložiť prostredníctvom samostatného podania, oddeleného od vyjadrenia k odvolaniu, vzájomné odvolanie, v ktorom sa podľa článku 178 ods. 1 a článku 178 ods. 3 druhej vety uvedeného rokovacieho poriadku navrhuje úplné alebo čiastočné zrušenie napadnutého rozhodnutia, pričom odvolacie dôvody a právne tvrdenia sa musia odlišovať od dôvodov a tvrdení uvedených vo vyjadrení k odvolaniu.

57 Z týchto ustanovení vykladaných spoločne vyplýva, že vyjadrenie k odvolaniu nemôže smerovať k zrušeniu rozhodnutia Všeobecného súdu z dôvodov, ktoré sa odlišujú od dôvodov uplatnených v odvolaní, pretože také odvolacie dôvody možno predložiť len v rámci vzájomného odvolania (rozsudok z 3. septembra 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland a i./Komisia, C-817/18 P, EU:C:2020:637, bod 48, ako aj citovaná judikatúra).

58 V prejednávanej veci treba konštatovať, že ako výslovne vyplýva z vyjadrení ECHA k odvolaniu, dve doplňujúce časti druhého odvolacieho dôvodu a nový odvolací dôvod, ktorý táto agentúra uvádza v rámci týchto vyjadrení uvedených v bode 53 tohto rozsudku, smerujú k zrušeniu napadnutého rozsudku z dôvodov, ktoré sú odlišné a nezávislé od dôvodov uvedených v oboch odvolaniach, a Súdny dvor ich teda môže preskúmať len v rámci prípadného vzájomného odvolania.

59 Rozsudok z 11. februára 1999, Antillean Rice Mills a i./Komisia (C-390/95 P, EU:C:1999:66, body 20 až 23), na ktorý sa ECHA odvoláva vo svojom vyjadrení k odvolaniu, nemôže spochybniť toto konštatovanie, keďže v tomto rozsudku Súdny dvor vychádzal zo skoršieho znenia svojho rokovacieho poriadku, ktoré obsahovalo ustanovenia umožňujúce účastníkom konania pred

Všeobecným súdom podať vyjadrenie k odvolaniu obsahujúce dôvody, ktoré neboli uvedené v odvolaní, ale naopak neupravoval možnosť týchto účastníkov konania podať vzájomné odvolanie.

60 Z toho vyplýva, že tieto dve doplňujúce časti a tento nový odvolací dôvod musia byť zamietnuté ako neprípustné.

O prvých odvolacích dôvodoch oboch odvolaní založených na skreslení dôkazov a nesprávnom právnom posúdení v rozsahu, v akom Všeobecný súd považoval štúdiu Heinrich a výpočet Morrow za „rozhodujúce“ pre stanovisko VHR

O prvých častiach prvých odvolacích dôvodov založených na skreslení dôkazov v rozsahu, v akom Všeobecný súd považoval štúdiu Heinrich za „rozhodujúcu“ pre stanovisko VHR

– *Argumentácia účastníkov konania*

61 Francúzska republika, ktorú podporuje ECHA, tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne rozhodol, že štúdia Heinrich bola jedinou štúdiou, na ktorej bolo založené stanovisko VHR.

62 V tejto súvislosti sa domnieva, že Všeobecný súd tým, že v bode 78 napadnutého rozsudku kvalifikoval štúdiu Heinrich ako „rozhodujúcu štúdiu“, konštatoval, že stanovisko VHR bolo založené len na tejto štúdii. V tejto súvislosti sa opiera o bod 67 tohto rozsudku, v ktorom Všeobecný súd uviedol, že je potrebné preskúmať, či štúdia Heinrich bola sama osebe rozhodujúca pre napadnutú klasifikáciu a označovanie, pretože „v opačnom prípade by sa argumentácia [žalobkýň v prvostupňovom konaní], ktorá smeruje k spochybneniu spoľahlivosti a akceptovateľnosti tejto štúdie, mala zamietnuť ako neúčinná“.

63 V bodoch 74, 76 a 77 uvedeného rozsudku však samotný Všeobecný súd konštatoval po prvé, že podľa VHR sú štúdia, ktorú vypracoval Lee a i. (1985) (ďalej len „štúdia Lee“), a štúdia Heinrich „kľúčovými štúdiami“ týkajúcimi sa inhalačnej karcinogenity, po druhé, že spomedzi týchto dvoch štúdií tento výbor založil svoj návrh klasifikácie oxidu titaničitého „predovšetkým“ na štúdii Heinrich, keďže štúdia Lee nebola sama osebe „rozhodujúca alebo dostatočná“ na podloženie tohto návrhu a po tretie, že „okrem týchto dvoch kľúčových štúdií sa v stanovisku VHR uvádza[li] aj ďalšie štúdie, ale len na podporu alebo doplnenie výsledkov štúdie Heinrich“. Z týchto skutočností teda vyplýva, že štúdia Heinrich nebola jedinou „kľúčovou štúdiou“, z ktorej vychádzal VHR, a že ostatné štúdie, aj keď ich tento výbor zohľadnil len na doplnenie, aspoň prispeli k vedeckému hodnoteniu uvedeného výboru. V dôsledku toho Všeobecný súd tým, že usúdil, že štúdia Heinrich bola „rozhodujúcou štúdiou“ pre stanovisko VHR, vykonal zjavne nesprávne posúdenie dôkazov, ktoré mu boli predložené, a teda tieto dôkazy skreslil.

64 Komisia podporovaná Švédskym kráľovstvom tiež tvrdí, že toto posúdenie je poznačené skreslením dôkazov, pričom konkrétnejšie tvrdí, že zo stanoviska VHR zjavne vyplýva, že tento výbor určil dôkaznú silu údajov a vychádzal zo všetkých informácií považovaných za relevantné pre hodnotenie nebezpečenstiev spojených s oxidom titaničitým bez toho, aby pripísal akýkoľvek „rozhodujúci“ význam štúdii Heinrich v súlade s bodmi 1.1.1.3. a 3.6.2.1 prílohy I k nariadeniu č. 1272/2008.

65 CWS a i., ako aj Billions Europe a i. tvrdia, že argumentácia Francúzskej republiky a Komisie v skutočnosti smeruje k tomu, aby Súdny dvor opätovne preskúmal dôkazy, a preto je neprípustná. Okrem toho títo účastníci konania spochybňujú dôvodnosť tejto argumentácie.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

66 Podľa ustálenej judikatúry v súlade s článkom 256 ods. 1 druhým pododsekom ZFEÚ a článkom 58 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolanie obmedzuje na právne otázky. Všeobecný súd je v dôsledku toho jediný oprávnený zistiť a posúdiť relevantné skutkové okolnosti, ako aj posúdiť dôkazné prostriedky, ktoré mu boli predložené. Posúdenie týchto skutkových okolností a týchto dôkazných prostriedkov tak okrem prípadu ich skreslenia nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolania (rozsudok z 15. októbra 2020, Deza/Komisia, C-813/18 P, EU:C:2020:832, bod 37, ako aj citovaná judikatúra).

67 O takéto skreslenie ide vtedy, ak sa hodnotenie existujúcich dôkazov javí ako zjavne nesprávne bez toho, aby sa poukázalo na nové dôkazy. Toto skreslenie však musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov. Okrem toho, ak sa odvolateľ dovoláva skreslenia dôkazov Všeobecným súdom, musí presne označiť dôkazy, ktoré Všeobecný súd skreslil, a preukázať chyby v analýze, ktoré viedli Všeobecný súd pri jeho posúdení k takémuto skresleniu (rozsudok z 15. októbra 2020, Deza/Komisia, C-813/18 P, EU:C:2020:832, bod 38, ako aj citovaná judikatúra).

68 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o prípustnosť týchto častí, ktorú spochybňujú CWS a i., ako aj Billions Europe a i., treba uviesť, že odvolateľky tvrdia, že vzhľadom na časti stanoviska VHR, na ktoré sa odvolával samotný Všeobecný súd, je záver VHR, podľa ktorého je štúdia Heinrich „rozhodujúca štúdia“, na ktorej je založený návrh klasifikácie oxidu titaničitého tohto výboru, zjavne nesprávny a predstavuje skreslenie týchto dôkazov. Táto argumentácia teda nesmeruje k tomu, aby Súdny dvor vykonal nové posúdenie stanoviska VHR, ale smeruje k tomu, aby overil, či záver, ktorý Všeobecný súd vyvodil zo skutkových zistení, ku ktorým dospel v súvislosti s týmto stanoviskom, nie je zjavne nezlučiteľný s týmito konštatovaniami, čo patrí do jeho právomoci. Okrem toho odvolateľky odkazujú práve na tie časti tohto stanoviska, ktoré boli podľa ich názoru skreslené, a dostatočne vysvetľujú nesprávne posúdenia, ktorých sa údajne dopustil Všeobecný súd. Ich argumentácia je teda prípustná.

69 Pokiaľ však ide v prvom rade o argumentáciu Francúzskej republiky, treba na úvod konštatovať, že spočíva na nesprávnom výklade bodu 78 napadnutého rozsudku, podľa ktorého Všeobecný súd tým, že v tomto bode 78 kvalifikoval štúdiu Heinrich ako „rozhodujúcu štúdiu“, zamýšľal určiť, že stanovisko VHR bolo založené len na tejto jedinej štúdii.

70 Ako totiž výslovne vyplýva tak z uvedeného bodu 78 ako celku, ako aj z bodov 67 až 77 tohto rozsudku, ktorých záverom je samotný bod 78, kvalifikácia štúdie Heinrich ako „rozhodujúcej“ sa musí chápať v tom zmysle, že Všeobecný súd sa tak domnieval, že táto štúdia bola sama osebe rozhodujúca pre návrh klasifikácie oxidu titaničitého zo strany VHR, keďže ostatné štúdie a vedecké dôkazy zohľadnené týmto výborom, vrátane štúdie Lee, zohrávali v tejto súvislosti len doplňujúcu úlohu, keďže uvedený výbor sa domnieval, že samy osebe nestačili na podporu tohto návrhu.

71 Argumentácia Francúzskej republiky sa teda musí zamietnuť ako nedôvodná.

72 Pokiaľ ide v druhom rade o argumentáciu Komisie, treba na jednej strane uviesť, že na rozdiel od toho, čo sa Komisia, zdá sa, domnieva, skutočnosť, že VHR určil dôkaznú silu údajov a vychádzal zo všetkých informácií, ktoré považoval za relevantné pre hodnotenie nebezpečenstiev spojených s oxidom titaničitým, nie je sama osebe nezlučiteľná so záverom Všeobecného súdu, podľa ktorého štúdia Heinrich mala „rozhodujúcu“ povahu na účely klasifikácie tejto látky.

73 V tejto súvislosti podľa bodu 1.1.1.3 prílohy I nariadenia č. 1272/2008 „Stanovenie závažnosti dôkazov znamená, že všetky dostupné informácie dôležité pre stanovenie nebezpečnosti sa posudzujú spoločne“. V tomto rámci „Kladné i záporné výsledky sa zhromaždia a závažnosť dôkazov sa stanoví súhrnne“. Okrem toho v súlade s ustanoveniami bodu 3.6.2.1 tejto prílohy I tabuľka 3.6.1 uvedená v tomto poslednom uvedenom bode uvádza, že klasifikácia látky do kategórie 2, teda do kategórie látok, pri ktorých existuje podozrenie, že sú karcinogénne pre ľudí, sa musí zakladať na výsledkoch štúdií u ľudí a/alebo zvierat, ktoré však nie sú dostatočne presvedčivé na zaradenie látky do kategórie 1A alebo 1B, t. j. ako známa alebo pravdepodobná karcinogénna látka, a musí zohľadňovať dôkaznú silu údajov, ako aj iné úvahy. Napokon podľa bodu 3.6.2.2.1 uvedenej prílohy I sa klasifikácia karcinogénnej látky, vrátane látky kategórie 2, musí zakladať na dôkazoch zo spoľahlivých a akceptovateľných štúdií.

74 Z toho vyplýva, že v rámci takéhoto hodnotenia, a najmä v rámci posúdenia „spoľahlivej a akceptovateľnej“ povahy zohľadnených štúdií, ako aj „dôkaznej sily“ údajov vyplývajúcich z týchto štúdií, VHR môže priznať niektorým z týchto údajov väčšiu váhu ako iným, aby dospel k záveru, či je alebo nie je potrebné vykonať harmonizovanú klasifikáciu a označovanie látky ako karcinogénnej pre človeka.

75 Na druhej strane Komisia netvrdí, že konštatovania, ktoré Všeobecný súd uviedol v bodoch 70 až 77 napadnutého rozsudku, na základe ktorých dospel k záveru o „rozhodujúcej“ povahe štúdie Heinrich pre závery uvedené v stanovisku VHR, obsahujú skreslenie skutkových okolností.

76 Po prvé podľa konštatovaní uvedených v bode 70 tohto rozsudku VHR usúdil, že štúdie Lee a Heinrich, ktoré ako jediné odhalili vývoj nádorov po expozícii oxidu titaničitému, boli podľa VHR „kľúčovými štúdiami inhalačnej karcinogenity“.

77 Po druhé podľa analýzy vykonanej Všeobecným súdom v bodoch 74 a 75 uvedeného rozsudku z porovnania medzi štúdiou Lee a štúdiou Heinrich, ktoré vykonal tento výbor, vyplýva, že štúdia Lee nemala mať „rozhodujúci vplyv“ na klasifikáciu oxidu titaničitého, keďže podmienky expozície v tejto štúdii boli neprimerané, zatiaľ čo v prípade štúdie Heinrich to tak nebolo, keďže výsledky tejto štúdie boli „dostatočne spoľahlivé, relevantné a primerané na posúdenie karcinogénneho potenciálu [oxidu titaničitého]“. V dôsledku toho, ako bolo uvedené v bode 76 tohto rozsudku, spomedzi dvoch štúdií, ktoré podľa uvedeného výboru boli kľúčovými štúdiami inhalačnej karcinogenity, sa tento výbor domnieval, že štúdia Heinrich mala prednosť pred štúdiou Lee, keďže táto posledná štúdia nebola sama osebe rozhodujúca alebo dostatočná na podporu návrhu klasifikácie oxidu titaničitého.

78 Po tretie, hoci VHR v súlade s metódou stanovenia dôkaznej sily zohľadnil nielen štúdie inhalačnej toxicity u potkanov, ale aj, ako uvádza Komisia s odkazom práve na dotknuté časti stanoviska VHR, ostatné dostupné štúdie a informácie, Všeobecný súd netvrdí, že tento výbor nezohľadnil všetky tieto skutočnosti. Naopak v bode 77 svojho rozsudku uvádza, že stanovisko VHR uvádza ďalšie štúdie, ale len „na podporu alebo doplnenie výsledkov štúdie Heinrich“.

79 Treba teda konštatovať, že Všeobecný súd tým, že z celej tejto analýzy vyvodil stanovisko VHR, že štúdia Heinrich bola „rozhodujúca“ na účely tohto stanoviska, a teda *in fine* pre harmonizovanú klasifikáciu a označovanie oxidu titaničitého, ktoré je v súlade s uvedeným stanoviskom, nepristúpil k skresleniu uvedeného stanoviska.

80 Z toho vyplýva, že argumentáciu Komisie a v dôsledku toho prvé časti prvých odvolacích dôvodov v celom ich rozsahu treba zamietnuť ako nedôvodné.

O druhej časti prvého odvolacieho dôvodu vo veci C-71/23 P založenej na nesprávnom právnom posúdení spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd porušil zásady týkajúce sa klasifikácie karcinogénnych látok uvedené v nariadení č. 1272/2008

– *Argumentácia účastníkov konania*

81 Francúzska republika podporovaná Švédskym kráľovstvom a ECHA tvrdí, že Všeobecný súd tým, že kvalifikoval štúdiu Heinrich ako „rozhodujúcu“ štúdiu, z tohto dôvodu odmietol všetky ostatné údaje, ktoré VHR použil, a v dôsledku toho porušil zásady uvedené v bodoch 1.1.1.3 a 3.6.2.1 prílohy I k nariadeniu č. 1272/2008 týkajúce sa stanovenia dôkaznej sily údajov. Aj keď totiž v rámci takéhoto určenia môžu mať niektoré údaje väčšiu váhu ako iné, z týchto ustanovení vyplýva, že je to ich spoločný výklad, čo umožňuje odôvodniť vedecké hodnotenie. Navyše pojem „rozhodujúca štúdia“ na účely kvalifikácie štúdie použitej v rámci vedeckého hodnotenia založeného na určení dôkaznej sily údajov neexistuje ani v uplatniteľných predpisoch, ani v judikatúre.

82 CWS a i., ako aj Billions Europe a i. spochybňujú dôvodnosť tejto argumentácie.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

83 Na jednej strane treba uviesť, že ako vyplýva z bodov 72 až 74 tohto rozsudku a ako napokon uznáva aj samotná Francúzska republika, zásady týkajúce sa určenia dôkaznej sily údajov uvedených v prílohe I nariadenia č. 1272/2008 nebránia tomu, aby VHR prisúdil niektorým z týchto údajov väčšiu váhu ako iným, aby dospel k záveru, či je alebo nie je potrebné vykonať harmonizovanú klasifikáciu a označovanie látky ako karcinogénnej pre človeka.

84 Na druhej strane z bodu 70 tohto rozsudku vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Francúzska republika, Všeobecný súd tým, že kvalifikoval štúdiu Heinrich ako „rozhodujúcu štúdiu“, z tohto dôvodu „nevylúčil“ všetky ostatné údaje, ktoré VHR použil.

85 V dôsledku toho možno druhú časť prvého odvolacieho dôvodu vo veci C-71/23 P zamietnuť ako nedôvodnú.

O druhej časti prvého odvolacieho dôvodu vo veci C-82/23 P založenej na skreslení dôkazov v rozsahu, v akom Všeobecný súd dospel k záveru, že výpočet Morrow bol „rozhodujúci“ na podporu posúdenia VHR, pokiaľ ide o spoľahlivosť a akceptovateľnosť štúdie Heinrich

– *Argumentácia účastníkov konania*

86 Komisia podporovaná Švédskym kráľovstvom tvrdí, že zo stanoviska VHR zjavne vyplýva, že na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd konštatoval v bode 120 napadnutého rozsudku, výpočet Morrow nebol „rozhodujúci“ na podporu posúdenia tohto výboru týkajúceho sa prijateľnej úrovne pľúcnej záťaže uvedenej v štúdii Heinrich, a teda spoľahlivosti a akceptovateľnosti tejto štúdie.

87 V tejto súvislosti táto inštitúcia na jednej strane tvrdí, že VHR použil „opatrnú“ formuláciu na kvalifikáciu použitia tohto výpočtu, pričom uviedol, že „by mohol prispieť k konštruktívnej diskusii, pokiaľ ide o pojem ‚záťaž‘“, hoci by „nemuselo ísť o všeobecne uznávaný pojem“. Na druhej strane zo stanoviska VHR jasne vyplýva, že tento výbor založil svoje posúdenie prijateľnej úrovne pľúcnej záťaže na iných prvkoch, ako je polčas čistenia pľúc, ktorý sa približuje obdobiu približne jedného roka odporúčanému príslušným usmerňovacím dokumentom Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), „relatívne nízkej“ úrovni expozície 10 mg/m^3, priemernom aerodynamickom priemere (DAM) tuhých častíc oxidu titaničitého, blízko rozsahu hodnôt odporúčaného v bode 3.1.2.3.2 prílohy I k nariadeniu č. 1272/2008 a externého potvrdenia štúdie Heinrich vyplývajúceho z inej vedeckej štúdie. Žiadna skutočnosť spomedzi tých, ktoré zohľadnil VHR, však nebola sama osebe „rozhodujúca“. Napokon Všeobecný súd v bode 112 napadnutého rozsudku nesprávne konštatoval, že tvrdenia Komisie a ECHA, ktoré zdôrazňujú, že VHR vychádzal aj z týchto dôkazov, „sú v rozpore“ so stanoviskom samotného VHR.

88 CWS a i., ako aj Billions Europe a i. namietajú neprípustnosť tejto časti z dôvodu, že smeruje k opätovnému preskúmaniu dôkazov Súdnym dvorom. Okrem toho spochybňujú dôvodnosť argumentácie na podporu tejto časti.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

89 Pokiaľ ide o prípustnosť tejto časti, treba poznamenať, že Komisia sa svojou argumentáciou na jej podporu snaží preukázať, že posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého výpočet Morrow bol „rozhodujúci“ na podporu záverov uvedených v stanovisku VHR týkajúcich sa skutočnosti, že pľúcna záťaž meraná v štúdii Heinrich bola v prijateľnom rozsahu, je zjavne v rozpore so samotným znením tohto stanoviska, z ktorého jasne vyplýva, že tieto závery boli založené aj na iných skutočnostiach a že žiadna skutočnosť uvedená v predmetnom stanovisku nebola „rozhodujúca“. Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdia CWS a i., ako aj Billions Europe a i., táto argumentácia nesmeruje k tomu, aby Súdny dvor vykonal nové posúdenie stanoviska VHR, ale k tomu, aby konštatoval jeho skreslenie zo strany Všeobecného súdu. Je preto prípustná.

90 Pokiaľ ide o vec samu, Všeobecný súd v bode 112 napadnutého rozsudku konštatoval, že tvrdenia Komisie a ECHA, „podľa ktorých hodnotenie štúdie Heinrich uskutočnené VHR nebolo vykonané výlučne na [výpočte podľa štúdie Morrow], či dokonca nezáviselo od tohto výpočtu“, sú v rozpore so stanoviskom VHR a v bodoch 113 až 119 tohto rozsudku uviedol dôvody na podporu tejto úvahy.

91 Konkrétne v bode 113 uvedeného rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že VHR uviedol viacero relevantných skutočností týkajúcich sa podmienok expozície použitých v rámci štúdií Lee a Heinrich, akými sú polčas čistenia pľúc a úroveň expozície meraná na základe dávky, ako aj koncentrácie látky, a v časti svojho stanoviska, nazvanej „Všeobecný záver“, dospel k záveru, že na jednej strane podmienky nadmernej expozície v štúdii Lee spôsobili neplatnosť výsledkov tejto štúdie na účely klasifikácie a na druhej strane výsledky štúdie Heinrich boli dostatočne spoľahlivé, relevantné a primerané na posúdenie karcinogénneho potenciálu oxidu titaničitého. Okrem toho Všeobecný súd uviedol, že konkrétne v prípade štúdie Lee VHR uviedol nadmerný polčas čistenia pľúc pri maximálnej úrovni expozície 250 mg/m^3 a pokiaľ ide o štúdiu Heinrich relatívne nízku úroveň expozície 10 mg/m^3.

92 V bode 114 toho istého rozsudku však Všeobecný súd uviedol, že v rámci tohto všeobecného záveru VHR tiež pripomenul, že pľúcna záťaž meraná v rámci štúdie Lee nebola v prijateľnom rozsahu, pretože viedla k takmer úplnému zastaveniu čistiacich mechanizmov častíc, čo nebol prípad štúdie Heinrich, v ktorej bola pľúcna záťaž v prijateľnom rozsahu. V bode 115 tohto rozsudku však Všeobecný súd pripomenul, že práve na základe výpočtu Morrow tento výbor vyvodil svoje závery, pokiaľ ide o otázku, či úroveň pľúcnej záťaže meraná v rámci štúdií Lee a Heinrich bola prijateľná. V bode 116 tohto rozsudku z toho vyvodil, že VHR vyvodzoval svoje závery o úrovni pľúcnej záťaže meranej v štúdii Heinrich, a teda o akceptovateľnosti výsledkov tejto štúdie nie na základe polčasu čistenia pľúc a dávky, ako aj koncentrácie častíc oxidu titaničitého.

93 Z častí stanoviska VHR, na ktoré odkazuje Komisia, pritom jasne vyplýva, že v rámci porovnania štúdií Lee a Heinrich, ktoré podľa znenia tohto stanoviska predstavovali „kľúčové štúdie“ karcinogenity na účely klasifikácie oxidu titaničitého, sa tento výbor snažil posúdiť, či úroveň pľúcnej záťaže potkanov v týchto dvoch štúdiách bola prijateľná, pričom vychádzal z výpočtu Morrow. Teda bez ohľadu na skutočnosť, že ako tvrdí Komisia, uvedený výbor použil opatrnú formuláciu, naznačujúc, že použitie tohto výpočtu môže byť predmetom diskusie, nič to nemení na skutočnosti, že ako konštatoval Všeobecný súd, len na jeho základe dospel k záveru, že úroveň pľúcnej záťaže bola v prijateľnom rozsahu, pokiaľ ide o štúdiu Heinrich, ale že to tak nebolo, pokiaľ ide o štúdiu Lee.

94 Je pravda, ako vyplýva z časti „Všeobecný záver“ uvedeného stanoviska, citovanej v bodoch 113 a 114 napadnutého rozsudku, že VHR nevychádzal len z výsledkov, ku ktorým dospel prostredníctvom výpočtu Morrow, pokiaľ ide o prijateľnú úroveň pľúcnej záťaže, aby na jednej strane dospel k záveru, že podmienky expozície štúdie Lee boli neprimerané a spôsobili neplatnosť výsledkov tejto štúdie na účely klasifikácie oxidu titaničitého ako karcinogénnej látky, a na druhej strane, že výsledky štúdie Heinrich boli spoľahlivé, relevantné a v súlade s výsledkami štúdie, ktorú vypracoval Gebel a i. (2012), týkajúcej sa inhalačnej karcinogenity u potkanov iných látok nazývaných „málo rozpustné častice s nízkou toxicitou“.

95 Z tejto časti stanoviska VHR však tiež jasne vyplýva, že posúdenie úrovne pľúcnej záťaže prijateľnej na základe výpočtu Morrow zohrávalo rozhodujúcu úlohu pri závere o spoľahlivosti a akceptovateľnosti štúdie Heinrich, takže Všeobecný súd tým, že v bode 120 napadnutého rozsudku kvalifikoval tento výpočet ako „rozhodujúci“ na podporu záverov VHR, sa v tejto súvislosti nedopustil zjavne nesprávneho posúdenia dôkazov.

96 Z toho vyplýva, že druhú časť prvého odvolacieho dôvodu vo veci C-82/23 P možno len zamietnuť ako nedôvodnú.

97 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba prvé odvolacie dôvody oboch odvolaní zamietnuť ako nedôvodné.

O druhých odvolacích dôvodoch založených na prekročení hraníc súdneho preskúmania Všeobecným súdom tým, že nahradil posúdenie VHR svojím vlastným posúdením, pokiaľ ide o určenie hustoty častíc v rámci výpočtu Morrow

Argumentácia účastníkov konania

98 Svojimi druhými odvolacími dôvodmi Francúzska republika a Komisia tvrdia, že Všeobecný súd sa v bodoch 100, 102 a 103 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že svojím vlastným posúdením nahradil posúdenie VHR a Komisie a prekročil tak hranice svojho súdneho preskúmania.

99 Podľa odvolateliek totiž Všeobecný súd tým, že konštatoval, že VHR mal na účely uplatnenia výpočtu Morrow zohľadniť nižšiu hustotu častíc oxidu titaničitého než 4,3 g/cm^3, ktorú použil, a že na účely tohto výpočtu mal skôr zohľadniť hustotu aglomerátov nanometrických častíc oxidu titaničitého, zasiahol do právomoci voľnej úvahy VHR a Komisie.

100 Na podporu týchto odvolacích dôvodov po prvé tvrdia, že na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd uviedol v bode 100 napadnutého rozsudku, VHR preskúmal skutočnosti potrebné na určenie hustoty častíc, najmä skutočnosť, že častice oxidu titaničitého majú vzhľadom na svoju nanometrickú veľkosť tendenciu aglomerovať sa.

101 Po druhé tvrdia, že VHR mohol v rámci svojej vedeckej expertízy oprávnene považovať za vhodné použiť „štandardnú“ hodnotu hustoty častíc 4,3 g/cm^3.

102 Podľa Francúzskej republiky tak VHR mohol zohľadniť existenciu fenoménu usadzovania tuhých častíc v pľúcach. Okrem toho nebolo možné predpokladať, že hustota aglomerátov častíc bola 1,6 g/cm^3. Komisia tvrdí, že štúdia Heinrich neuvádzala hustotu, rozsah aglomerácie a usadzovanie testovaných častíc oxidu titaničitého.

103 Po tretie odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd tým, že dospel k záveru o zjavne nesprávnom posúdení z dôvodu, ktorý vyplýva najmä z bodov 100 a 102 napadnutého rozsudku, že VHR použil hodnotu hustoty zodpovedajúcu hodnote častíc oxidu titaničitého, a nie aglomerátov týchto častíc, zaujal stanovisko k vedeckým záverom, ku ktorým dospel VHR na základe dôkazov, ktoré mal k dispozícii, pričom toto zaujatie stanoviska nepatrí do jeho právomocí.

104 Švédske kráľovstvo a ECHA na podporu druhých odvolacích dôvodov zdôrazňujú, že otázka aglomerácie tuhých častíc, najmä v prostredí pľúc, predstavuje osobitne zložitú vedeckú otázku, ktorá nepatrí do právomoci Všeobecného súdu.

105 CWS a i., ako aj Billions Europe a i. spochybňujú dôvodnosť tvrdení odvolateliek, ako aj Švédskeho kráľovstva a ECHA.

Posúdenie Súdnym dvorom

106 Podľa ustálenej judikatúry, keďže orgány Európskej únie majú širokú právomoc voľnej úvahy, najmä pokiaľ ide o posúdenie veľmi komplexných skutkových okolností vedeckej a technickej povahy na účely určenia povahy a rozsahu opatrení, ktoré v tomto rámci prijímajú, preskúmanie súdom Únie sa musí obmedziť na to, či pri výkone takejto právomoci nedošlo k zjavnému porušeniu alebo zneužitiu právomoci alebo či tieto orgány zjavne neprekročili hranice svojej voľnej úvahy. V takom kontexte súd Únie nemôže nahradiť svojím posúdením skutkových okolností vedeckej a technickej povahy posúdenie inštitúcií, ktorým Zmluva o ES zverila výlučne túto úlohu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. júla 2011, Nickel Institute, C-14/10, EU:C:2011:503, bod 60 a citovanú judikatúru, ako aj z 9. novembra 2023, Chemours Netherlands/ECHA, C-293/22 P, EU:C:2023:847, bod 134 a citovanú judikatúru).

107 Konkrétnejšie Súdny dvor v tomto kontexte rozhodol, že široká miera voľnej úvahy orgánov Únie, s ktorou je spojené obmedzené súdne preskúmanie jej výkonu, sa nevzťahuje len na povahu a dosah ustanovení, ktoré treba prijať, ale v určitej miere sa vzťahuje aj na určenie východiskových údajov. Aj keď má takéto súdne preskúmanie obmedzenú pôsobnosť, je potrebné, aby boli orgány Únie, autori predmetného aktu, schopné pred súdom Únie preukázať, že akt bol prijatý na základe skutočného výkonu ich voľnej úvahy, čo predpokladá zohľadnenie všetkých relevantných skutočností a okolností situácie, ktorú mal tento akt upravovať (rozsudok z 9. novembra 2023, Chemours Netherlands/ECHA, C-293/22 P, EU:C:2023:847, bod 135 a citovaná judikatúra).

108 V prejednávanej veci zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že Billions Europe a i. sa pred Všeobecným súdom dovolávali zjavne nesprávneho posúdenia VHR a Komisie z dôvodu, že pri uplatnení výpočtu Morrow na štúdie Lee a Heinrich, vykonaného na účely posúdenia spoľahlivosti a akceptovateľnosti týchto štúdií, VHR použil hodnotu hustoty častíc oxidu titaničitého 4,3 g/cm^3, hoci mal zohľadniť hustotu aglomerátov nanometrických častíc oxidu titaničitého typu „P25“, ktorá bola podľa vedeckých štúdií uvedených týmito stranami 1,6 g/cm^3.

109 Komisia a ECHA v odpovedi uviedli, že VHR správne nezohľadnil hustotu aglomerátov nanometrických častíc oxidu titaničitého, ale častice tejto látky, keďže v štúdii Heinrich nebola uvedená ani hustota testovaných častíc, ani rozsah aglomerácie a usadzovania týchto častíc, a že za týchto okolností bolo vhodné, aby VHR zohľadnil štandardnú hodnotu hustoty častíc oxidu titaničitého, teda referenčnú hodnotu použitú vedeckou komunitou, pokiaľ ide o túto hustotu.

110 V bode 97 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že „bez ohľadu na to, akú presnú hodnotu hustoty mal VHR zohľadniť pri [výpočte podľa štúdie Morrow], čo je otázka, ktorú [mu] neprislúcha skúmať, argumentácia [žalobkýň v prvostupňovom konaní] sa týka predovšetkým otázky, či sa VHR dopustil zjavne nesprávneho posúdenia, pokiaľ ide o druh použitej hustoty“.

111 Práve v tomto kontexte Všeobecný súd v bode 100 tohto rozsudku konštatoval, že hoci „je nepochybne pravda, že štúdia Heinrich neobsahovala údaje o hustote, ani o rozsahu aglomerácie a usadzovania testovaných častíc oxidu titaničitého“, ale „VHR však tým, že použil hodnotu hustoty zodpovedajúcu hustote častíc 4,3 g/cm3, a teda hustotu, ktorá je vždy vyššia ako hustota aglomerátov nanometrických častíc oxidu titaničitého…, nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti predmetného prípadu“. Týmito prvkami boli podľa Všeobecného súdu „vlastnosti častíc testovaných v štúdii Heinrich vrátane ich nanometrickej veľkosti a typu ‚P25‘, skutočnosti, že tieto častice mali tendenciu aglomerovať, a skutočnosti, že hustota aglomerátov častíc bola nižšia ako hustota častíc, a v dôsledku toho zaberali aglomeráty častíc väčší objem v alveolárnych makrofágoch pľúc“.

112 V bode 103 uvedeného rozsudku Všeobecný súd dospel k záveru, že „VHR…, opomenul vziať do úvahy všetky relevantné skutočnosti na výpočet pľúcnej záťaže podľa štúdie Heinrich pomocou [výpočtu podľa štúdie Morrow]“ tým, že nezohľadnil skutočnosti uvedené v bode 100 toho istého rozsudku a „preto sa dopustil zjavne nesprávneho posúdenia“. Okrem toho Všeobecný súd v tom istom bode spresnil, že „táto chyba [VHR] spôsobuje, že výsledok uplatnenia tohto výpočtu na… štúdiu [Heinrich] je nedôveryhodný, a v dôsledku toho tiež závery VHR, podľa ktorých bola pľúcna záťaž v tejto štúdii prijateľná a výsledky uvedenej štúdie boli dostatočne spoľahlivé, relevantné a primerané na posúdenie karcinogénneho potenciálu oxidu titaničitého [tiež] obsahujú zjavne nesprávne posúdenie“.

113 Z úvah Všeobecného súdu pripomenutých v bodoch 110 až 112 tohto rozsudku teda vyplýva, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bode 95 svojich návrhov, že sa domnieval, že zohľadnenie štandardnej hodnoty hustoty častíc oxidu titaničitého zo strany VHR na účely výpočtu Morrow predstavovalo chybu a že za okolností prejednávanej veci mala byť použitá nižšia hodnota hustoty zodpovedajúca hodnote hustoty aglomerátov nanometrických častíc.

114 Pri tomto posúdení sa však Všeobecný súd neobmedzil na overenie toho, či VHR riadne zohľadnil všetky relevantné skutočnosti, ktoré mu dostupné vedecké poznatky ukladali povinnosť zohľadniť v prejednávanej veci, ako to samotný výbor konštatoval vo svojom stanovisku, najmä tendenciu nanometrických častíc typu „P 25“, ako boli pozorované v štúdii Heinrich, vytvárať aglomeráty s nižšou hustotou než samotné častice.

115 Hoci totiž Všeobecný súd v bode 100 napadnutého rozsudku uviedol, že ako pred ním tvrdila Komisia a ECHA a ako to Billions Europe a i. nespochybnili, štúdia Heinrich neobsahovala údaje o hustote, ani o rozsahu aglomerácie a usadzovania testovaných častíc oxidu titaničitého, v každom prípade sa domnieval, že hodnota, ktorú použil VHR a ktorá zodpovedá štandardnej hodnote hustoty častíc oxidu titaničitého, nebola vhodná, keďže táto hodnota „je vždy vyššia“ ako hodnota hustoty aglomerátov.

116 V kontexte, keď, ako vyplýva z vlastných konštatovaní Všeobecného súdu, neexistovali dostupné údaje umožňujúce spoľahlivo určiť vhodný druh hustoty, ktorú treba zohľadniť na účely uplatnenia výpočtu Morrow na štúdiu Heinrich, mu neprislúchalo, aby sám rozhodol o otázke primeranosti hodnoty hustoty častíc oxidu titaničitého, ktorú stanovil VHR, vzhľadom na fenomén aglomerácie týchto častíc, čo bola otázka, ktorá si vyžadovala vedecké posúdenie, a v konečnom dôsledku nahradiť posúdenia príslušných orgánov svojimi vlastnými závermi v tejto súvislosti.

117 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že ak odôvodnenie rozhodnutia Všeobecného súdu vykazuje porušenie práva Únie, ale jeho výroková časť sa napriek tomu zdá byť dôvodná z iných právnych dôvodov, nemá takéto porušenie za následok zrušenie tohto rozhodnutia a je potrebné nahradiť odôvodnenie (rozsudok z 23. januára 2019, Deza/ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, bod 87 a citovaná judikatúra).

118 V tejto súvislosti, ako bolo pripomenuté v bode 107 tohto rozsudku, hoci orgány Únie disponujú právomocou voľnej úvahy, ktorá sa do určitej miery uplatňuje aj na konštatovanie údajov, ktoré majú slúžiť ako základ na prijatie aktu patriaceho do ich právomocí, preskúmanie vykonávané súdom Únie vo vzťahu k tomuto aktu si však vyžaduje, aby tieto orgány boli schopné preukázať, že predmetný akt bol prijatý na základe skutočného výkonu tejto právomoci voľnej úvahy, a najmä, že zohľadnili všetky relevantné skutočnosti a okolnosti situácie, ktoré mal tento akt upravovať.

119 V prejednávanej veci stačí uviesť, ako to Všeobecný súd zdôraznil v bode 98 napadnutého rozsudku, že VHR vo svojom stanovisku konštatoval, že primárne častice nanometrickej veľkosti, akými sú častice oxidu titaničitého použité v rámci hodnotenia štúdie Heinrich, majú tendenciu aglomerovať sa. Ako sa však zdôrazňuje v tom istom bode 98, iba „pokiaľ ide o aerosóly, teda častice rozptýlené vo vzduchu“ a bez uvedenia prípadnej súvislosti s druhom hustoty, ktorú bolo potrebné zohľadniť na účely uplatnenia výpočtu Morrow, VHR dospel k tomuto zisteniu.

120 Odvolateľky a ostatní účastníci konania, ktorí podporujú ich stanovisko, pritom nespochybňujú, ako v podstate zdôraznil Všeobecný súd v bode 101 napadnutého rozsudku, že tento fenomén aglomerácie častíc oxidu titaničitého mohol mať vplyv na posúdenie hodnoty ich hustoty, a teda na uplatnenie výpočtu Morrow na posudzované štúdie, keďže táto hodnota predstavovala jeden z parametrov tohto výpočtu. VHR bol teda povinný zohľadniť tento parameter na účely tohto výpočtu.

121 Hoci však Všeobecný súd v bode 99 napadnutého rozsudku konštatoval, že medzi účastníkmi konania je nesporné, že hustota aglomerátov častíc oxidu titaničitého je nižšia ako hustota primárnych častíc, z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že stanovisko VHR neobsahovalo žiadnu skutočnosť, ktorá by umožnila Všeobecnému súdu dospieť k záveru, že tento výbor skutočne uplatnil svoju právomoc voľnej úvahy a riadne zohľadnil uvedený fenomén aglomerácie, aby rozhodol, že napriek tomuto rozdielu v hustote je potrebné použiť hodnotu zodpovedajúcu štandardnej hodnote primárnych častíc oxidu titaničitého.

122 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že bez ohľadu na širokú mieru voľnej úvahy, ktorou disponujú príslušné orgány Únie, má súd Únie právomoc preskúmať, či neignorovali relevantné prvky spoľahlivej štúdie, ktorých zohľadnenie by zmenilo celkové posúdenie dôkazov, ktoré mohli mať k dispozícii, a ktoré by spôsobili neprijateľnosť konečného rozhodnutia, ku ktorému dospeli v napadnutom akte (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. marca 2023, PlasticsEurope/ECHA, C-119/21 P, EU:C:2023:180, bod 52).

123 V dôsledku toho neistoty týkajúce sa fenoménu aglomerácie a hustoty častíc oxidu titaničitého v rámci posúdenia štúdie Heinrich, na ktoré sa odvoláva Komisia a ECHA, nemohli zbaviť VHR povinnosti vykonať posúdenie tohto fenoménu a jeho prípadných vplyvov na hodnotu hustoty častíc, ktorá sa má zohľadniť v rámci uplatnenia výpočtu Morrow na túto štúdiu, na základe najspoľahlivejších a najnovších vedeckých štúdií, aby sa ubezpečil, že výber napokon zvolenej hodnoty hustoty bol primeraný. Tieto neistoty nemohli ani Všeobecnému súdu, na ktorý bola podaná námietka proti tomuto výberu založenému na vedeckých štúdiách, zabrániť overiť, či tento výbor splnil túto povinnosť.

124 Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie a ECHA založené na snahe uľahčiť porovnanie medzi štúdiou Lee a štúdiou Heinrich a vyhnúť sa zavedeniu faktora neistoty do tohto porovnania, títo účastníci konania ani pred Všeobecným súdom, ani pred Súdnym dvorom nevysvetlili, prečo by voľba hodnoty hustoty odlišnej od hodnoty štandardnej hustoty častíc oxidu titaničitého mohla ohroziť spoľahlivosť porovnania týchto dvoch štúdií, a to aj za predpokladu, že použitá hodnota hustoty je viac v súlade s dostupnými údajmi vyplývajúcimi zo štúdie Heinrich.

125 Z vyššie uvedených dôvodov vyplýva, že bez ohľadu na skutočnosť, že Všeobecný súd sa nesprávne domnieval, že v prejednávanej veci mu prináleží posúdiť vhodnosť výberu štandardnej hodnoty hustoty častíc oxidu titaničitého, ktorú použil VHR na účely uplatnenia výpočtu Morrow,

nedopustil sa nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že VHR nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti na výpočet pľúcnej záťaže na účely posúdenia štúdie Heinrich prostredníctvom tohto výpočtu.

126 Vzhľadom na všetky tieto úvahy treba druhé odvolacie dôvody zamietnuť.

O treťom a štvrtom odvolacom dôvode vo veci C-71/23 P a treťom odvolacom dôvode vo veci C-82/23 P založených na nedostatku odôvodnenia a nesprávnom právnom posúdení v rozsahu, v akom Všeobecný súd dospel k záveru, že oxid titaničitý nie je „látkou, ktorá má vnútornú vlastnosť, ktorá spôsobuje rakovinu“ v zmysle bodu 3.6.2.2.1 prílohy I k nariadeniu č. 1272/2008

Argumentácia účastníkov konania

127 Svojím tretím odvolacím dôvodom Francúzska republika tvrdí, že body 157 a 158 napadnutého rozsudku sú nedostatočne odôvodnené. V tejto súvislosti Francúzska republika uvádza, že hoci Všeobecný súd v bode 158 tohto rozsudku konštatoval, že „jedným z kľúčových prvkov pozorovanej toxicity“ je množstvo vdychovaných častíc, pri závere, že spôsob účinku karcinogenity častíc oxidu titaničitého nepatril do vnútornej vlastnosti tejto látky spôsobiť rakovinu, vychádzal výlučne z tejto okolnosti. Na to, aby Všeobecný súd dospel k takémuto záveru, mal nevyhnutne preskúmať všetky „kľúčové prvky pozorovanej toxicity“, a nie len jednu z nich.

128 Svojím štvrtým odvolacím dôvodom Francúzska republika a svojím tretím odvolacím dôvodom Komisia, ktoré podporuje Švédske kráľovstvo a ECHA, tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nesprávne vyložil pojem „vnútorné vlastnosti“ látky z hľadiska štruktúry a cieľov nariadenia č. 1272/2008.

129 Francúzska republika na jednej strane tvrdí, že odôvodnenie Všeobecného súdu, najmä bod 158 tohto rozsudku, je založené na predpoklade, že látku, ktorej karcinogenita sa prejavuje v prítomnosti určitého množstva vdýchnutých častíc, nemožno považovať za látku, ktorá má vnútornú vlastnosť, ktorá spôsobuje rakovinu. Tento predpoklad je umelý a zároveň nesprávny. Na druhej strane toto odôvodnenie nie je v súlade s cieľom nariadenia č. 1272/2008 uvedeným v jeho odôvodnení 1 a článku 1 ods. 1, ktorým je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia. Napokon bod 141 napadnutého rozsudku je založený na nesprávnom výklade rozsudku z 21. júla 2011, Nickel Institute (C-14/10, EU:C:2011:503).

130 V rámci prvej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že výklad pojmu „vnútorné vlastnosti“ zo strany Všeobecného súdu v bodoch 135 až 142 napadnutého rozsudku dostatočne nezohľadňuje kontext a účel nariadenia č. 1272/2008 a porušuje zásadu obozretnosti. Vzhľadom na tento kontextuálny a teleologický výklad by sa malo usudzovať, že chemické zloženie látky nevyhnutne nepostačuje na určenie jej vnútorných vlastností, ktoré môžu viesť k jej klasifikácii ako nebezpečnej látky. Najmä konkrétna forma alebo fyzikálny stav, v ktorých je posudzovaná látka uvedená na trh, by mohli mať samy osebe také vlastnosti, ktoré si vyžadujú túto klasifikáciu, aby sa zabezpečila úplná ochrana užívateľov. Tak je to aj v prejednávanej veci vzhľadom na retenciu a malú rozpustnosť oxidu titaničitého. Okrem toho táto inštitúcia tvrdí, že nezohľadnenie karcinogénnych účinkov látky v rámci jej harmonizovanej klasifikácie

a označovania obmedzuje poskytovanie informácií na tomto základe a schopnosť užívateľov prijať primerané preventívne opatrenia a bráni uplatneniu iných legislatívnych aktov založených na hodnotení rizík.

131 Okrem toho Komisia spochybňuje relevantnosť rozlišovania zavedeného Všeobecným súdom v bode 166 napadnutého rozsudku, medzi ustanoveniami nariadenia č. 1272/2008 uplatniteľnými v rámci vlastnej klasifikácie a ustanoveniami uplatniteľnými v oblasti harmonizovanej klasifikácie a označovania.

132 V druhej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa v bodoch 157 až 160 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamenil relevantnosť množstva vdýchnutých častíc a súvisiaceho spôsobu pôsobenia karcinogenity častíc oxidu titaničitého na jednej strane s pojmom „vnútorné vlastnosti“ na druhej strane, ktorý v prejednávanej veci odkazuje na formu, ako aj na retenciu a malú rozpustnosť posudzovanej látky. Všeobecný súd tak nezohľadnil bod 3.6.1.1 prílohy I k nariadeniu č. 1272/2008.

133 CWS a i., ako aj Billions Europe a i. spochybňujú dôvodnosť tejto argumentácie.

Posúdenie Súdnym dvorom

134 Podľa ustálenej judikatúry výhrady, ktoré smerujú proti doplňujúcemu odôvodneniu rozhodnutia Všeobecného súdu nemôžu mať za následok zrušenie tohto rozhodnutia, a sú teda neúčinné (rozsudok z 10. novembra 2022, Laboratoire Pareva/Komisia, C-702/21 P, EU:C:2022:870, bod 52 a citovaná judikatúra).

135 V prejednávanej veci treba uviesť, že Všeobecný súd v bode 122 napadnutého rozsudku vyhovel prvej časti prvej výhrady založenej na zjavne nesprávnom posúdení, pokiaľ ide o prijateľnosť a spoľahlivosť štúdie Heinrich. V bode 123 uvedeného rozsudku však uviedol, že „v záujme riadneho výkonu spravodlivosti“ bolo potrebné pokračovať v preskúmavaní žaloby a rozhodnúť o druhej časti tohto prvého žalobného dôvodu založenej na tom, že napadnutá klasifikácia a označovanie sa netýkali látky, ktorá má vnútornú vlastnosť, ktorá spôsobuje rakovinu, „s cieľom dospieť k úplnému vyriešeniu sporu“.

136 Z toho vyplýva, že tretí a štvrtý odvolací dôvod vo veci C-71/23 P a tretí odvolací dôvod vo veci C-82/23 P, ktoré sa týkajú úvah, z ktorých Všeobecný súd vychádzal v rámci preskúmania tejto druhej časti, smerujú proti doplňujúcemu odôvodneniu napadnutého rozsudku, a preto musia byť zamietnuté ako neúčinné.

137 Zo všetkého, čo bolo uvedené vyplýva, že obe odvolania treba zamietnuť.

O trovách

138 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania.

139 Článok 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľný na konanie o odvolaní na základe jeho článku 184 ods. 1 stanovuje, že účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

140 Keďže v prejednávanej veci CWS a i. a Billions Europe a i. navrhli uložiť Francúzskej republike a Komisii povinnosť nahradiť trovy konania a tie nemali úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť im povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania, ktoré vznikli spoločnostiam CWS a i., ako aj Billions Europe a i. v rámci vecí C-71/23 P a C-82/23 P.

141 Podľa článku 184 ods. 4 toho istého rokovacieho poriadku môže Súdny dvor rozhodnúť, že vedľajší účastník prvostupňového konania, ktorý sa zúčastnil na odvolacom konaní, bude znášať svoje vlastné trovy konania.

142 V prejednávanej veci treba rozhodnúť, že Holandské kráľovstvo, Švédske kráľovstvo, ECHA, ako aj Cefic a i. znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Odvolania sa zamietajú.**

2. **Francúzska republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli spoločnostiam CWS Powder Coatings GmbH, Brillux GmbH & Co. KG, Daw SE, Billions Europe Ltd, Cinkarna Metalurško-kemična Industrija Celje d.d. (Cinkarna Celje d.d.), Evonik Operations GmbH, Kronos Titan GmbH, Precheza a.s., Tayca Corp., Tronox Pigments (Holland) BV, Venator Germany GmbH, ako aj spoločnosti Sto SE & Co. KGaA vo veci C-71/23 P.**

3. **Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli spoločnostiam CWS Powder Coatings GmbH, Brillux GmbH & Co. KG, Daw SE, Billions Europe Ltd, Cinkarna Metalurško-kemična Industrija Celje d.d. (Cinkarna Celje d.d.), Evonik Operations GmbH, Kronos Titan GmbH, Precheza a.s., Tayca Corp., Tronox Pigments (Holland) BV, Venator Germany GmbH, ako aj spoločnosti Sto SE & Co. KGaA vo veci C-82/23 P.**

4. **Holandské kráľovstvo, Švédske kráľovstvo, Európska chemická agentúra (ECHA), Európska rada pre chemický priemysel – European Chemical Industry Council (Celfic), Európska rada pre odvetvie farieb, tlačiarenského atramentu a umeleckých farieb (CEPE), British Coatings Federation Ltd (BCF) a American Coatings Association, Inc. (ACA) znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy